SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 127. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 6, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЛИПНЯ 1990 Ч. 127. РІК XCVII.

ВІДНОВЛЕНО ЧАСОПИС „СВІТ ДИТИНИ" У ЛЬВОВІ

Перша сторінка ілюстрованого часопису для дітей „Світ Дитини"

Львів, Україна (Б. Ясінський). — Перше число відновленого ілюстрованого часопису для дітей „Світ дитини" появилося у Львові в січні 1990 року. Як бачимо з заголовної сторінки, редакція задержала нумерування „рік 1 (20)" і тим самим продовжує часопис, який виходив у Львові від 1919 до 1939 року.

„Любі Діти. Наш часопис хоче продовжувати славні традиції дитячих видань 20-их років: „Малих друзів", „Орленяти", „Дзвіночка", розповідаючи з історії українського народу багато цікавого, знайомлячи з давніми і новочасними оповідками та казками. Вас чекають захоплюючі комікси, себто пригоди, розказані та показані у малюнках.

Плекаємо надію, що графічне оформлення нашого журналу сподобається Вам, бо на противагу національно безликим „Барвінкові" чи „Малятку", ми звертаємось до витоків графіки поч. XX століття, прикладених творами О. Кульчицької, О. Куриляса, Е. Козака.

Віримо, що „Світ дитини" стане Вашим щирим приятелем", закінчує своє звернення редакція.

В першому числі бачимо обкладинку з колядками та піснею-колядою „Во Вифлеємі нині новина...", звернення редакції „Любі діти!" та „Наш Календар" з короткою біографічною та бібліографічною ноткою про Юрія Федьковича (з портретом) та 11 історичних дат. На стор. 3-5 — „Зоря над вертепом" (вертеп для хати й сцени) пера Г. Різника, його ж і вірш на стор. 7 „Хлопець Хник". На стор. 6-ій оповідання Василя Поруб'янського „Щасливий день". На стор. 8-10 різдвяне оповідання „То їм Ісусик допоміг..." „Пригоди Федька-Дивачка" пера Ярослава Барвистого та „Кравчик" пера Г.Р. закінчують сторінки поезій та оповідань. Смiховинки, малюнок-загадка та вірш В. Поруб'янського „Юрко-Хвалько" замикають перше число часопису.

Журнал, виданий в чотирьох кольорах і з багатими ілюстраціями Ярослава Барвистого, робить дуже гарне враження. Головний редактор Григорій Різник; часопис виходить накладом „Поступу" (Товариство Лева).

ПАТРІЯРХ ДИМИТРІЮС ПРИБУВ ДО ЗСА

Вашінгтон. — Духовний зверхник понад 250-ти мільйонів православних християн Патріярх Димитріюс I з Константинополя прибув на візиту до ЗСА в понеділок, 2-го липня.

На летовищі Ендрюс у Вашінгтоні його сердечно вітала група віруючих та офіційні особи, серед яких були: Архиєпископ Яковос, голова Грецької Православної Церкви Північної та Південної Америки, сенатор з Мериленду Пол С. Сербейнс та секретар Департаменту справ ветеранів Едвард Дервінські.

У перших привітальних словах Патріярх Димитріюс I підкреслив значення Америки як „лідера морального та духовного відродження для загального добра людства". „Сьогоднішній світ, перенасичений технологічними досягненнями та матеріяльним добробутом, має величезні проблеми морального та духовного характеру", сказав Димитріюс, адресуючи своє привітання не тільки усім православним, але „всім нашим братам християнам з якими ми все ще, нажаль, не об'єдналися у вірі". Про цю єдність, про „теологічний діялог між розділеними християнами" він молиться щоденно.

Під час свого перебування в ЗСА 75-літній Патріярх буде головувати на конґресі Грецького православного духовенства у Вашінґтоні, проводитиме Служби Божі разом із священиками інших православних церков. Він зустрінеться із іншими представниками багатьох Церков, Християнства та Юдаїзму, а також з офіційними чинниками у Вашінґтоні, Ню Йорку, Чикаґо, Аллентавні та Джанставні, Па., Сан Франсиско, Баффало та Бостоні. Згідно з повідомленням Консисторії Української Православної Церкви Америки і Канади Патріярх Димитріюс I відвідає в середу, 18-го липня, Українську Православну Дієцезію Вселенського Патріярхату. Відвідини відбудуться в церкві Покрови Пречистої Діви Марії в Аллентавні, Па., яка відзначатиме своє 80-ліття. Зустріч з президентом Джорджем Бушем у Білому Домі запляновано на четвер, 12-го липня.

Однією з основних цілей поїздки Патріярха Димитріюса є підготовка до зустрічі всіх Ієрархів Православної Церкви, включно з Совєтського Союзу, у вересні в Женеві. Православна Церква переживає великі зміни у світлі відродження у Східній Европі та Совєтському Союзі, де протягом десятиліть були переслідувані усі віроісповідання.

Підтримаймо резолюцію встановлення Тижня пам'яті жертв голоду

Вашінґтон. — Американський Сенат і Палата Репрезентантів повинні затвердити резолюції для визначення Тижня присвяченого пам'яті жертв голоду в Україні в 1932-33 роках, але, на жаль, ці резолюції сповільнені пасивністю конґресменів.

Всі члени Американської Конґресової Комісії вивчення голоду в Україні спонзорували резолюцію Палати Репрезентантів 567, серед них: Вільям Брумфілд (республіканець з Миш.), Денис Гертел (демократ з Миш.), Бенджамин Ґільман (республіканець з Н.Й.) та Байрон Дорґан (демократ з П.Дак.). Дотепер ідея встановлення Тижня пам'яті жертв голоду в Україні отримала 40 прихильників-репрезентантів. Для того, щоб резолюція була затверджена Комісією Закордонних справ, пошти та обслуги при Палаті Репрезентантів, необхідно отримати більшість прихильних голосів (218).

Згідно з повідомленням Евгена Іванціва, директора Вашінґтонського бюра УНСоюзу, до всіх бюр Конґресу були вислані листи з просьбою підтримки ідей встановлення Тижня пам'яті жертв голоду в Україні, та майже з половиною конґресових бюр УНСоюз контактувався. Е. Іванців підкреслює те, що жодний з репрезентантів таких стейтів з великими українськими громадами, як: Арізона, Колорадо, Коннектикат, Фльорида, Індіяна, Міннесота, Род Айленд та Зах. Вірджінія, не підтримали цієї ідеї. Єдиний репрезентант із Пенсильванії Лоренс Коґлин, республіканець, підтримав ідею.

Сенатську резолюцію 329 представили сенатори Роберт Кестен, республіканець з Висконсину, та Деннис ДіКонсіні, демократ з Арізони. Тут, за повідомленням Е. Іванціва, ситуація краща: „Ми маємо підтримку 33-ох із необхідних 51-го прихильного голосу в Сенатській Комісії міжнародних відносин. Для того, щоб отримати 18 необхідних прихильних сенатських голосів ми звертаємося до українських громад за допомогою. Кожний лист чи телефонічна розмова матиме вагоме значення та виявить підтримку резолюції 329 в Сенаті".

Подаємо список сенаторів, які репрезентують стейти з великими українськими громадами, та які повинні були б підтримати ідею визначення Тижня пам'яті жертв голоду в Україні: Джан МекКейн — Арізона, Алан Кренстон та Піт Вільсон — Каліфорнія, Тимоти Вірт — Колорадо, Джо Ліберман - Коннектикат, Баб Ґрагам — Фльорида, Алан Диксон — Ілиной, Ричард Луґард — Індіяна, Едвард Кеннеді та Джан Керрі — Массачусеттс, Руді Бошвіц — Міннеста, Джеймс Ексон та Баб Керрі — Небраска, Ерлен Спектер — Пенсильванія, Джан Чафі — Род Айленд, Ллойд Бентсен та Філ Ґрамм — Тексас,

(Закінчення на стор. 3)

НІХТО НЕ ЗАБУТИЙ, НІЩО НЕ ЗАБУТЕ

Джерзі Сиcті, Н.Дж. (Х. Машат). — Про існування Львівської Реґіональної Історико-Просвітницької Організації „Меморіял" (ЛРІПО) читачам „Свободи" вже відомо зі сторінок нашої газети. І ось до редакції прибув перший представник цієї організації, член правління та голова історико-архівної секції ЛРІПО „Меморіял" Віктор Сусак, який прибув до ЗСА у складі відомого хору зі Львова „Дударик". Віктор — молодий науковець, історик, активний суспільний діяч, він в подробицях розповів про діяльність „Меморіялу", його цілі та завдання, напрямки його програми.

Віктор Сусак в редакції „Свободи".

Львівський „Меморіял" є частиною Українського республіканського товариства, він був створений 27-го травня минулого року на установчій конференції зацікавлених організацій і громадян. В сучасному процесі відродження української духовности й національної свідомости „Меморіял" є найактивнішою організацією, яка спрямовує свою діяльність конкретно на встановлення й документування розмірів протиукраїнського терору від 1939-го до 1980-их років, реґабілітації жертв державного терору та утвердження історичної правди українського національного процесу.

В політичному напрямі „Меморіял" працює на програмі НРУП для здобуття демократичним реформаційним шляхом політично й економічно незалежної суверенної держави Української Народної Республіки. В цій ділянці організація у своїх програмових заложеннях відображає ідеали розвиненого в сучасному світі гуманізму, руху за людські права, ставлячи перед собою мету остаточної ліквідації сталінізму й неосталінізму у всіх сферах суспільного життя, створення дійових ґарантій невідворотности процесу демократизації, відродження й утвердження гуманізму.

В ділянці реабілітації та очищення української минувщини від спотворень, перекручень, замовчувань та фальшу „Меморіял" організовує акції за вшанування й увіковічнення пам'яті жертв сталінського ґеноциду й фашистських репресій, особливо акцію удокументування масового голоду на Україні 1932-33 років та репресій і депортації українців у періодах перед і після Другої світової війни. З цією метою організація збирає, зберігає, упорядковує та популяризує відомости, свідчення, спомини очевидців, архівні матеріяли, а також і матеріяльні цінності й реліквії, пов'язані з фактами й обставинами репресій, для відтворення історичних фактів і оприлюднення їх. Для увіковічнення цього трагічного періоду нашої історії „Меморіял" створить для всього льві́в-

(Закінчення на стор. 3)

ВІДБУЛАСЬ ТЕХНІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ КРЕДИТОВИХ КООПЕРАТИВ

Бавнд Брук, Н.Дж. (В. Баран). — 29 Українських Кредитових Кооператив, об'єднаних в Централі (ЦУКА), відбувають щопівроку свою технічну конференцію.

Очевидним є факт, що в нашому часі, як ніколи перед тим, все пливе, все змінюється. Вагомі зміни заходять також постійно і в фінансовому секторі сучасного життя, і бути вповні з ними обзнайомленими, вимагає не тільки постійного слідкування за ними, але також виміни думками з людьми, які є в центрі цього фінансового життя. Такій виміні досвідом, встановленню спільних, однозгідних методів праці, опертих на практичному досвіді, призначені ці піврічні конференції.

Учасники технічної конференції Українських Кредитових Кооператив.

Конференція відбулася в Бавнд Бруку від 1-го до 3-го червня. Учинним і запопадливим господарем була православна кредитівка св. Андрія, з її головою Василем Дорошенком.

Українська Кредитова Кооперація існує в Америці вже 40 років. Вона з повним правом може пишатися з проробленого діла та здобутих осягів. Нині нагромаджений капітал в українських кредитівках переступив суму 700 мільйонів дол. Це гроші наші, в наших руках, які працюють на користь поодиноких членів та цілої української громади.

Доцільним було б пригадати тим численним українцям, які ще досі стоять осторонь від українських кредитівок, скільки добра принесли наші кооперативи нашому народові на рідних землях. І коли б ці люди схотіли поцікавитись, скільки користей принесли українській громаді наші кредитівки в Америці, може тоді вони також включилися б у рідну кооперативну родину. Ми звикли говорити про себе, що ми політична еміґрація. Претенсія то такої назви зобов'язує до того, щоб розуміти, де лежить інтерес громади, який треба підтримати. Це також підкреслив у привітальному слові Блаженніший Патріярх Мстислав, який загостив на конференцію. Як він заявив, кооперація близька його серцю, ділянка життя йому добре відома. Він свідомий того, який рішальний вплив на розвиток українського економічного життя мала кооперація на рідних землях, і які позитивні наслідки для української діяспори зосередили в своїх установах понад 700 мільйонів дол. Коли б хоча половина її включилася в українську кооперацію, скільки загального добра ми могли б осягнути. Скільки наукових інституцій ми могли б забезпечити, скільки стипендій запевнити нашим науковцям, які політичні впливи ми могли б здобути. Проте сучасний провід наших кредитівок не опускає рук, але безнастанно звертається до української громади з вияснениями та закликами правильно зрозуміти свій інтерес та інтерес своєї громади.

Цього роду думки звучали у вступному слові голови ЦУКА Володимира Гупалівського. Вказуючи на здобутки нашої кооперації,

(Закінчення на стор. 3)

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ СЕСІЯ ВР УССР

Київ (УПА). — Як уже повідомлялося, тут 29-го червня сесія Верховної Ради України вибрала голову Ради міністрів УССР, яким став член КПСС Віталій Масол, який і раніше займав цей пост. За нього проголосували 229 депутатів, а за його суперника Черняка 134.

Після обрання голови Ради міністрів України сесія приступила до виборів голів двох останніх постійних комісій ВР, в результаті головою комісії з питань розвитку базових галузей промисловости обрано Василя Євтухова, головою комісії з питань Чорнобиля — Володимира Яворівського.

На вечірньому засіданні відбулося представлення документів в справі державного суверенітету України. Подано сім варіянтів альтернативних проєктів декларацій про державний суверенітет. Всі ці варіянти роздані депутатам. З офіційним проєктом виступив Сергій Дорогунцов. (Сергій Дорогунцов — голова Ради для вивчення продуктивних сил Української ССР АН УССР, член КПСС, освіта вища, доктор економічних наук, професор, депутат від Одеської області, 1929 року народження). Основні положення цього проєкту такі: Україна як суверенна держава, але у складі Союзу ССР (новий союзний договір), статус України розглядається, як неподільна суверенна демократична українська совєтська соціялістична республіка; проєкт передбачає прийняття закону про громадянство УССР, захист громадян України, що знаходяться поза межами республіки, недоторканість

(Закінчення на стор. 3)

Концерти солістів з Києва

Ню Йорк. — Перед поверненням на Батьківщину солісти Київської опери ім. Г.Шевченка виступатимуть ще в Ню Йорку та Вашінґтоні.

В середу, 11-го липня, концерт солістів відбудеться в Українському Народному Домі, 140-142 Друга аве. Початок о год. 7-ій вечора.

В п'ятницю, 13-го липня, концерт відбудеться у Вашінґтоні в приміщенні української православної церкви св. Андрія, Сілвер Спрінґ. Початок о год. 7-ій вечора. За ближчими інформаціями слід звертатися до Ігора Ґавдяка на число телефону: (301) 622-2338.

В програмі концертів — сольоспіви та дуети з опер: „Богдан Хмельницький", „Наймичка", „Запорожець за Дунаєм", „Наталка Полтавка", „Ріголетто". Дохід з імпрез призначений на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля.

З'їзд КПСС закликає вуглекопів на проводити страйк

Москва. — Як передають з Москви американські кореспонденти, в середу, 4-го липня, більшість делеґатів, які виступили на 28-му з'їзді КПСС, зосередили свою увагу на особі Міхаїла Ґорбачова, при чому всі виступи носили добродушний характер.

Консерватисти на цей раз об'єдналися з радикалами, бажаючи за всяку ціну зберегти партійну єдність, втіленням якої на даний момент є Міхаїл Ґорбачов. Навіть непримиримі колись „демократи" дружно заговорили про партійну єдність. Один з лідерів Демократичної плятформи Андрей Ґодунов заявив про необхідність змін всередині партії. Голова Ленінградської міської Ради Анатолій Собчак також висловився в користь плятформи консолідації. Він додав, що буде голосувати за перевибрання Ґорбачова, хоч в принципі він проти того, щоб партійний і державний пости займала одна особа. Консерватисти також висловилися за перевибрання Ґорбачова.

З'їзд практично одноголосно прийняв звернення до вуглекопів країни, закликаючи їх відкликати призначений на 11-го липня політичний страйк.

У вівторок, 3-го липня, центральним моментом на з'їзді були виступи Єгора Лігачова і Едуарда Шеварднадзе. Виступ першого був дуже песимістичний і хоч Є. Лігачов ні разу не згадав Ґорбачова, було ясно, що у всіх бідах країни він обвинувачує саме творця перебудови.

Е. Шеварднадзе, навпаки, підтримував Ґорбачова, заявивши, що відхід від вибраного шляху був би для країни пагубним.

Не зважаючи на окремі „гострі" моменти, як, наприклад, виступ вуглекопа з Маґадану Володимира Блудова, який заклакав Політбюро і ЦК колективно зрезиґнувати, партійний форум у Москві покищо не став сенсаційною подією.

У розмові з кореспондентом пресового аґентства АП Деборою Стюард, делеґат з Мінська інженер Ніколай Шестерньов заявив, що він і багато його колеґ розчаровані нездатністю ораторів, включаючи М. Ґорбачова, зформулювати чітку програму дій, яка вивела б країну з глибокої кризи. „Я настроєний песимістично, — сказав Шестерньов. — Я чекав аналізи становища, але все і далі сіре і не викликає оптимізму... За п'ять років ми не могли знайти засобу, з допомогою якого можна підвищити заробітню платню або поліпшити життєвий рівень. Ми і тепер не знаємо, як це зробити... Якщо керівники не звернуться за допомогою до низів, майбутнє цієї партії дуже невтішне".

У вівторок увечорі понад 4,000 осіб взяли участь в антикомуністичному мітинґу при вході в московський парк культури і відпочинку ім. Ґорького. Учасники мітинґу викрикували „Геть комуністичну партію!" і розмахували трикольоровими прапорами Російської імперії. „Геть бандитів, які захопили владу в 17-му році!" — викрикнув депутат Московської Ради Валерій Фадєєв, який повідомив, що з вестибюлю столичної „мерії" винесено погруддя Леніна. „Ми підняли трикольоровий прапор, — продовжував Фадєєв, — наш прапор, який став символом вільної Росії".

У СВІТІ

АРАБСЬКОГО ПОЕТА З ІЗРАЇЛЯ, якого оскаржено, що своїми віршами провокує до націоналістичних заворушень звільнено минулої неділі з домашнього арешту до часу розправи. Шафіка Габіба, 49 літнього заарештовано на початку червня за видання своїх поезій, що їх уряд Ізраїля уважає політично небезпечними. Впродовж 12-ти днів він був під домашнім арештом у своєму галилейському селі Дейр Ганна, поки його звільнено на апеляційну скаргу його адвоката. Суд у місцевості Акко в північному Ізраїлі заборонив йому писати будь-які вірші, аж до часу розправи, що має розпочатися 25-го липня, а тим часом поліція сконфіскувала всі примірники його поезій. Г. Габіб обвинувачує поліцію та державного прокуратора у леґальному промощуванні до скорочування свободи вислову.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Совєтського Союзу Ніколай Рижков, заявив, що як тільки усунено найголовнішу перешкоду у застої переговорів про незалежність Литви, то відразу також цілковито усунено економічну бльокаду. Підтвердження цього зі сторони Литви покищо немає.

ЗАКІНЧИЛАСЯ СУДОВА справа, яка тривала понад чотири роки, над вдовою по колишньому президентові Філіппін Імельдою Маркос. В понеділок, 2-го липня, суддя федерального нюйоркського суду проголосив І. Маркос невинною. Вона була звинувачена у привласненні 200 міл. дол. з державної філіппінської скарбниці. Разом з нею був виправданий її спільник саудійський мультимільйонер Аднан Кашоггі, який допоміг І. Маркос інвестувати крадені гроші в коштовності, твори мистецтва та нерухомости на Мангеттені. Того самого дня, як суд визнав її невинною, І. Маркос святкувала 61-ий день свого народження.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW. (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year — $40.00. 6 months — $22.00. 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"
Second Class Postage paid at Jersey City N J

Нові податки, Буш і реакція

У минулому тижні президент Буш проголосив, що він змінив свою думку і признає, що треба збільшити податки. Не подав ніяких конкретних причин на цю зміну, ані не виявив, яка це має бути звишка податків, в яких ділянках і до якої висоти. Але навіть ця коротка загальна заява спричинила надсподівано голосну реакцію з різних сторін. Обурилися консервативні республіканці, сенатори й конґресмени та кандидати у цьогорічних осінніх виборах, бо вони покликалися на заяву Джорджа Буша у президентських виборах 1988 року. Буш заявив тоді кількакратно: „Читайте мої уста — ніякі нові податки". Це був принцип також попередника Буша Р. Реґена: редукувати величезний бюджетовий дефіцит зменшенням видатків, щоб „не жити понад стан", а не підвищуванням податків. Консервативні республіканці з огірченням висловлювалися про цю зміну становища Президента, критикуючи його, що він, мовляв, піддався натискові від демократів у Конґресі.

Реакція по стороні демократів була різна. Одні, як губернатор стейту Массачусетс, невдачний кандидат у президентських виборах два роки тому, Майкел Дукакіс, зодягнувся у тоґу тріюмфатора: „Я знав, що Буш мусить підвищити податки — він мене гудив за це!". Таке становище — груба демагогія. Ситуація літом-осінню 1988 року була зовсім інша, як є тепер. У міжчасі шість комуністичних країн збунтувалися проти комунізму — треба їм допомогти, щоби збереглася в них демократія, бо невдача і поворот до комуністичної диктатури із марксистською контрольованою системою економіки був би важким ударом для демократії всього світу. Далі: Америка перевела збройну інтервенцію проти диктаторського генерала Норієґи у Панамі і треба відбудувати Панаму, що потерпіла від цієї інтервенції, та помогти новому демократичному урядові пережити економічну кризу. Подібне з Нікараґуа, де провалився диктатор Деніел Ортеґа — треба помогти тамошньому новому режимові, який став приятелем Америки на місце попереднього ворога. У сумі — несподівана зміна міжнародної ситуації наклала на Америку такий страшний фінансовий тягар, що стало просто неможливо редукувати видатки під кутом боротьби проти бюджетового дефіциту та зберегти мінімум суму на оборону та і не нарушити Соціяльного Забезпечення й Медікеру, — обов'язкових законних прав емеритів і старших віком хворих людей. У цій ситуації наче автоматично виринула конечність шукати нових джерел прибутку до державної каси, передусім завдяки посередньому податкові — від алькоголю, тютюнових виробів і ґазоліни та, може, ще якогось додаткового прибуткового податку.

Верхівка Республіканської партії і Білий Дім усвідомили собі, що бумеранґ на зміну становища Президента у справі податків може не тільки пошкодити популярности президента Буша, але й пошкодити республіканським кандидатам у виборах осінню цього року. Не вдаючися у подробиці — Президент боронив зміну свого становища у справі податків на пресовій конференції 30-го червня ц.р. Твердив, що це був його обов'язок і що воно на далеку мету не зашкодить його популярности. Як інформує „Ню Йорк Таймс" з 29-го червня ц.р. — заява Президента не прийшла несподівано „так-собі", як наслідок міркувань самого Буша. Попередили цю заяву довгі розмови й наради представників Президента і найвидатніших членів Конґресу, особливо голови Демократичної більшости в Палаті Репрезентантів та голови Бюджетової Комісії і Комісії фінансів.

Коли ця заява Президента у справі податків спричинила атаку проти нього, то водночас значно відпружила атмосферу, яка запанувала була між Білим Домом і Капітолем, які не могли були знайти спільної мови у переговорах про бюджет на наступний фіскальний рік. Республіканці перестали закидати демократам, що ті тільки думають про видаткування грошей з державної каси направо й ліво, не призадумуючись над наслідками, демократи перестали дорікати республіканцям доктринерство у господарських справах і байдужність до життєвих потреб старших віком і бідних громадян.

Нікому у світі не подобаються податки. Так само, як ніхто не хоче вмирати. Але є закони природи і є закони держав і держава мусить мати гроші на втримання адміністраційного апарату, будування шляхів, мати школи і мати військо для охорони країни. Джордж Буш здобув собі велику популярність своєю чесністю, простолінійністю, приступним способом життя, активною участю у спорті та першорядним знанням міжнародних проблем.

Було би дуже сумно, як би ради збереження своєї популярности Президент відмовлявся від непопулярних, але потрібних державі рішень.

Володимир Яців

ВЛАДА РЕФОРМАТОРА ІМПЕРІЇ ЗАГРОЖЕНА

II.

Нині можна почути різні погляди на цю справу об'єднання двох Німеччин і їхнього членства в НАТО, однак ці погляди політичних і економічних аналітиків не конче сприйнятливі для заінтересованих сторін. Часто можна почути голоси, що Совєтський Союз правдоподібно залишить цю опозицію до об'єднання Німеччини, і її членства в НАТО, якщо Східня Европа і Совєтський Союз отримають забезпечення проти відродження німецького аґресивного мілітаризму, взаміну за німецькі інвестиції, і відповідну фінансову допомогу Совєтському Союзові, який сьогодні знайшовся у глибокій господарській і політичній кризі.

Західньонімецький тижневик „Дер Шпіґель" інформує своїх читачів, що міністер Шеварнадзе неофіційно сказав Гансові Ґеншерові в Копенгаґені, що Совєтський Союз дасть згоду на членство об'єднаної Німеччини в НАТО, взаміну за економічну допомогу у висоті 20 більйонів долярів. У цьому самому журналі говориться про це, що Західня Німеччина є готова прийняти цю пропозицію, але уважає за доцільне, щоб в цьому важливому договорі була співпраця ЗСА і Европейської економічної спільноти, наслідки якої будуть іти в користь об'єднаної Німеччини, як також це буде велика і дуже важлива під сучасну пору допомога реформам Ґорбачова.

Причиною такого потягнення на відтинку зовнішньої політики може бути скрутне положення Ґорбачова на відтинку господарському і внутрішньополітичному. Видно, що вчорашня центральна плянова господарська система совєтського зразка не оправдала себе. Також на відтинку внутрішньополітичному авторитет Ґорбачова падає, доказом чого може послужити перемога Бориса Єльцина у Федеративній Російській Республіці на президента цієї республіки. Щобільше, змінливість Ґорбачова у своїх рішеннях, викликана глибоким кризовим положенням може причинитися до погіршення ситуації на відтинках — внутрішньополітичному і господарському. Приклад Польщі вказує на це, що тільки реформатори з народним авторитетом можуть втриматися при владі і перепровадити в життя заплановані реформи. Можливо, що перебудова загрожена не тільки ортодоксальними партократами, але теж тому, що Ґорбачов як президент Совєтського Союзу, вибраний Верховною Радою СССР, а не народами поодиноких союзних республік, не має цього мандату від народів союзних республік, який потрібний йому для переведення реформ на відтинках — господарському і суспільнополітичному. Однак над причинами трудноцій переведення реформ, можна дискутувати, при тому треба підкреслити, що наслідки деяких потягнень Ґорбачова, щойно тепер стоять яснішими, і не ідуть в користь перебудові.

Не треба забувати, що залишення централізованої і плянової господарки, і перехід на нову систему господарювання, на реґульовану ринкову господарку, спричинить, правдоподібно, втрату потенційних прихильників совєтського суспільства за перебудову. Правдою є, що Ґорбачов, вітаний на Заході як геній-реформатор, є бачений тепер багатьма політичними експертами, як перехідна фігура у Кремлі. Партократори, ядро Комуністичної партії, відчувають, що вони залишені Ґорбачовим і їхньою ортодоксальною ідеологією. Військовики-генерали незадоволені м'якою лінією Ґорбачова до Заходу, як також до поспішного скорочування мілітарного бюджету, не зважаючи на це, що нині формується об'єднання Німеччини, яка була ворогом Совєтського Союзу в Другій світовій війні. Робітництво почало відходити з табору прихильників Ґорбачова ще в минулому році, коли вийшло на страйк. Навіть Ґорбачова дорадники інтелектуали, дезінформовані його ваганням у зв'язку з вирішуванням проблем, зв'язаних із введенням змін в системі, починають тратити віру в пляни перебудови. Вони уважають, що Ґорбачов як президент Совєтського Союзу з великими повновластями, повинен стримати сильні впливи ортодоксальних партократів-бюрократів, на відтинку інформацій, які мають велике значення у перепровадженні реформ.

Над причинами трудноців переведення реформ дискутують економісти Совєтського Союзу, господарські експерти Заходу, як теж політичні аналітики західнього світу. Щойно по започаткованих змінах, доконанних фактах, і наслідках тих змін, — причини стають яснішими. Коли до цих фактів долучити виступи ортодоксальних членів Політбюра на партійній конференції, які були скеровані проти зовнішньої політики, як також внутрішньої політики Ґорбачова, то треба сказати, що влада реформатора захитана. Ґорбачову, як президентові СССР, зроблено закиди, що він залишив ідеали соціялізму, і впроваджує капіталістичну систему в совєтську економіку, нищить партію, ослаблює країну на міжнародному полі, і провадить країну до хаосу.

Якщо до цієї критики ортодоксальних партократів ще додати активність президента Федеративної Російської Республіки Бориса Єльцина на відтинку внутрішньополітичному, як також клопоти Ґорбачова зв'язані із проголошенням незалежности балтійських народів, і руху за незалежність в поодиноких союзних республіках Совєтського Союзу, то це є дійсно застрашаюче положення для влади реформатора президента Ґорбачова.

Остання зустріч на вершинах і зроблений проґрес на відтинках — роззброєневому і торговельному — не всилі розв'язати ці надзвичайно життєво важливі проблеми, які поглиблюють кризу на всіх відтинках господарського і суспільно-політичного життя у Совєтському Союзі.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Кінець світу в світлі пророцтв та науки

В книзі „The Book of Prediction" („Книга провіщень"), опублікованій видавництвом В. Морров, Ню Йорк 1980, описано 41 пророцтв про кінець світу, що мали здійснитися поміж 992 та 3,936 роками.

З цих передбачень, досі 35 не сповнилися. Але це не мало великого впливу, ні на віру в їх сповнення, ні на кожночасне хвилювання людей, які залишали напризволяще свої доми й варстати праці та працювали громадно з неприхованим фанатизмом, назустріч кінцеві світу.

Досьогодні залишилися нездійсненими ще п'ять пророцтв, здійснення яких припадають на роки: 1998, 1999, 2000, 2038 та 3936. Чи ці пророцтва сповняться? Слід у тому дуже сумніватися, не зважаючи на те, що поміж провісниками цих пророцтв зустрічаємо прізвище славного астролога та візіонера, Мішела Нострадама (Nostradamus), автора „Центурій" (римованих, віршів чотировіршів), в яких він самопевно передбачає кінець світу 25-го квітня такого року, в якому ця дата зійдеться з датою Великодньої П'ятниці.

Збіг обидвох цих дат досі трапився в таких роках: 1666 (в 100-річчя смерти Нострадама), 1734, 1886 та 1943. Як відомо, в жодному з цих років це провіщення не сповнилося і, світ існує далі в такому виді, як існував перед тим.

Але, залишився ще рік 2038, в якому знову має збігтися дата 25-го квітня з днем Великодньої П'ятниці. Чи кінець світу стане дійсністю в тому році? Навряд! Але, як же він може стати дійсністю в 2 038 році, коли еспанський пророк та монах Вінцент Феррер (1350-1414) предсказав, що світ скінчиться щойно в 3 936 році. Своє провіщення він оснував на кількості строф книги псальмів.

У протилежності до цих всіх передбачень кінця нашого світу, який до речі їх провісники утотожнювали із Судним Днем, існує ще цілий ряд наукових передбачень, пов'язаних з можливістю загибелі нашої плянети, у висліді дії тих самих космічних сил та законів, що цю плянету створили, що кермують всіми її порухами та забезпечують життя на ній тепловою енерґією сонця. І, як це неправдоподібно звучить, але виникнення існування та загин, не тільки нашої плянети й найменшої комашки на ній, але й всіх небесних тіл, себто всіх плянет, місяців та ґаляктик, підпорядковані космічній сазі незнищимости матерії.

На землі було досі чотири льодовикові доби, а тепер гряде п'ята доба. Коли вона нагряне, ще невідомо, але одно відоме, що з її приходом посівна площа землі зменшиться на 35 відсотків, при одночасному зрості її населення до кількадесятьох більйонів. Це звичайно, спричинить жахливий голод, брак житлових приміщень, нестачу енерґії та повільний занепад життя на цілій нашій плянеті.

Остання льодовикова доба скінчилася 15,000 років тому. Але заки нагряне нова доба, людство може спектися у власній атмосфері землі. Йдеться про те, що з постійним розвитком технології та спалювання копалинного пального, кількість двоокису вуглецю в повітрі від 1950 року збільшилася на 10 відсотків. Наявність двоокису вуглецю в повітрі діє подібно, як односторонне дзеркало, що пропускає теплові проміння сонця, та затримує одночасно теплову енерґію землі. У висліді створюється т.зв. „парниковий ефект", який збільшує температуру нашої атмосфери. Це може призвести до стоплення арктичних льодовиків та до заливу водою половини нашої плянети.

Кожна зоря, це сонце, що родиться та вмирає. Смерть зорі приходить, у висліді спалення її припасів водню та обвалу її матерії, за рахунок збільшення її густоти та ґравітаційної сили. Таку випалену зорю називаємо популярно „чорною дірою". Вона діє, як космічний пилосос та може поглинути кожне космічне тіло поблизу себе, в тому й нашу плянету.

Всесвіт постав 14 і півбільйона років тому, у висліді „Великого зудару (Big Beng"), себто експльозії космічних, пилових хмар, з яких постали згодом ґаляктики, зорі, плянети та місяці. У противагу загальним поглядам, всесвіт не стоїть на місці, але постійно поширюється від осередку експльозії. З його поширом меншає ґравітаційна сила кожного космічного тіла. У випадку нашої плянети, така зміна ґравітаційної сили може витиснути її з орбіти, а в найкращому випадку позбавити її атмосфери.

Як відомо, наше сонце постачає теплову енерґію цілій соняшній системі, шляхом перетворення водню в гелій. Його припас вистане на думку вчених ще на вісім більйонів років. Тому нашому сонцю ще далеко до старости. Але, згідно з теорією релятивности, ґравітаційна енерґія має вид електромагнетичних хвиль, які можуть перекинути теплову енерґію сонця, з його нутра на поверхню та в той спосіб збільшити його випромінювання. Це може призвести до випарування океанів та рік на нашій плянеті та перетворити її кору в жужелицю!

Як бачимо, не дуже то веселі перспективи стеляться перед майбутнім нашої землі. Але, на потішення страхопудам, можемо сказати, що ця небезпека грозить людству, щойно за вісім більйонів років , і то під умовою, що теорія релятивности Айнштайна виявиться правдивою у всіх її видах! А, як відомо, з науковими теоріями — всіляко буває...

Броніслава Скорупська

З ПРИВОДУ ПОЯВИ КНИГИ „В БОРОТЬБІ ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ"

Я не є літературний критик, але поява книжки „В боротьбі за українську державу" спонукує мене поділитися із читачем моїми враженнями та заввагами.

Несподівано у кінці травня я отримала милого листа від д-ра М. Марущака про те, що Світова Ліга Українських Політичних В'язнів видає збірник про нацистські концентраційні табори. Книжка вже „при кінці роботи" і що в ній є поміщена і моя стаття „Згадаймо призабутих остівців". Будучи зайняті видавничою працею, видавці помістили цю статтю без порозуміння зі мною, то ж вибачаються і просять „поблагословити кінцевий результат праці".

Я негайно відповіла д-рові М. Марунчакові, що я не маю нічого проти надрукування цієї статті, бо „того роду матеріяли автори для того й пишуть, щоб не затерлася пам'ять про ті жорстокі часи нашої історії". Кілька днів пізніше я отримала примірник книжки.

Це об'ємиста книга на 1,294 сторінки видана на доброму папері. Зовнішнє оформлення надзвичайно гарне: сіра полотняна тверда оправа з національною символікою революційно-націоналістичних червоно-чорних кольорів. Такого видання у нас давно бракувало і в цьому велика заслуга організації СЛУПВ, що її головою є д-р Михайло Марунчак, він також головний редактор цього видання та всіх тих, хто до цього видання прислужився.

Поділена ця книга на кілька окремих розділів, як: „Розвідки, історичні нариси, аналізи, підсумки", „Спогади, документальні оповіді, свідчення очевидців трагедій", (Цей розділ є найбільший — займає він близько 600 сторінок), „Жінки в національному резистансі", „В українських містах і селах", „Каторжна праця — робітники „ОСТ" — Остарбайтерс, невільники XX століття", „Незакінчена оддисея — примусова репатріяція", „Пам'ятник — вінок безсмертя" та „Українські політичні в'язні в організованих рядах".

У книзі 70 сторінок статтей англійською мовою, що уможливить працю на цю тему для англомовного дослідника. Є в ній і покажчик імен, що займає 14 сторінок, предметний покажчик-6 сторінок, пояснення до чужих слів, джерела архівних матеріялів і публікацій — 7 сторінок, зміст — 8 сторінок та багато знімок.

Дуже цінною є стаття „Українська політика III Райху в Другій світовій війні" Мирослава Прокопа. Ця документальна стаття із поданням багатьох, маловідомих і сьогодні, джерел до цієї теми.

Вартісна стаття М. Мар. „Експлуатаційна й екстермінаційна німецька політика в Україні", в якій автор подає „аритметику" німецьких злодіянь у різних частинах України та багато інших вартісних статтей різних авторів.

Почавши цю книгу читати, тяжко від неї відірватися, а відірвавшися, важко заспокоїтися. Дивуєшся, як може одна нація (німецька) породити таку масу садистів і як їхні жертви голодні й холодні, понижувані й катовані могли все це пережити?! Очевидно, пережили не всі...

Однак, напрошується питання: а де розділ „Полонені українці у Другій світовій війні?" Хоч це були вояки Червоної армії — більшість їх становили українці. Ця група була найбільше чисельною і найбільше потерпіла — адже німці в найбрутальніший спосіб знищили їх сотні тисяч. Це ж були люди, які за двадцятилітнє панування Совєтського Союзу добре впізнали його нищівну ролю супроти нашої нації, це ті, що чудом врятувалися від голодної смерти, від колективізації, від єжовщини. Мабуть, не було одного з-поміж них, хто не втратив когось із своїх рідних з рук „батька народу". Той факт, що вони масово кидали зброю і здавалися у німецький полон цілком прорідив ряди Червоної армії та здеморалізував її. Якби політика німців супроти України і полонених була інакша, то не вдалося б совєтам реорганізувати армію і навіть альянти не врятували б їх від загибелі. Це стільки про те, чого в книжці нема, а на нашу думку, мусіло б бути.

Вражає завуальована інформація про УПА. На сторінці 25-ій не без рації пишеться, що Т. Бульба-Боровець дав початок резистансові на Поліссі, а тоді ОУН стала формувати на Волині й Поліссі у 1942 році свої окремі військові відділи, а далі, що вже „...весною 1943 року ці відділи виступали під ім'ям Української Пов-

(Закінчення на стор. 3)

Валентина Моравецька

БІЛИЙ ПТАХ З ЧОРНИМИ ВІДЗНАКАМИ

(З дорожнього бльокноту)

III.

Два тижні в рідному місті збагатили новими зустрічами, друзями. Я раділа пробудженню громадської свідомости своїх земляків. Справжнє піднесення відчула, дізнавшись, що в Народний Рух України за перебудову влилися представники совєтської армії. Мого нового друга звати Микола Н. Не називаю прізвища, бо його й так тягає КҐБ. 32-річний майор, кандидат військових наук, він напередодні нашої зустрічі повернувся з Москви.

— Велика честь випала, — іронічно всміхався Микола. — Сам міністер оборони Язов викликав на розмову.

Якої такої вільної України бажаєте, чого домагаєтеся? — допитувався. — То ж намагався втлумачити міністрові, якої саме України хочемо. Думав, що вже без погонів вийду з кабінету. Та цього разу минулося...

— Ситуація в армії драматична, — серйозно вів далі Микола. Афганістан, безсумнівно, наша трагедія. Події в Грузії, Вірменії, Азербайджані, Львові примушують знову замислитися над питанням — хто ми? І з ким ми? Чи армія є тільки зброя в руках влади проти власного народу. Одним з наших головних завдань також є створення на Україні своєї армії, яка боронитиме інтересів нації, як це велося у всі часи і у всіх народів. Ми прагнемо до суверенної демократичної республіки.

* * *

Чимало змін сталося у Харкові лише за один рік моєї відсутности. Так, щодня можна побачити групи людей в парках і скверах. З фасадів будівель позчезали „іконостаси" з портретів членів Політбюра. Поменшало всіляких призивних лозунґів та плякатів. Відступає страх, і харків'яни висловлюються відвертіше. Частіше почуєш українську мову. Найбурхливіше обговорюється 6-та стаття Конституції СССР про керуючу ролю Комуністичної партії. Совєтські люди закликають скасувати цю ганебну статтю, яка не відповідає новим історичним умовам, що склалися в країні.

Часом почуєш на мітинґах політичну стрекотню і — демагогію. Одного дня підійшла до гурту біля університету. Хтось запально промовляв, жваво пересипаючи фрази словами „Свобода", „Перестройка", „Демократія"... Вгляділась — аж то Володька Пономаренко, давній знайомий! Якого дідька він виліз наперед — дивувалась. У недалекі застійні часи оцей партійний функціонер районного маштабу бігав з червоною папкою під пахвою. (Мушу пояснити про червону папку. В СССР майже кожний, хто висунувся у партійні лідери будь-якого, навіть скромного ранґу, обов'язково заводить собі червону папку, де тримає папери з цінними вказівками своїх комуністичних „босів" для повчання уму-розуму „відсталих" і дурних). Такі собі пономаренки мріяли найближче підступитися до щедрого партійного казана, розсували ліктями інших нахлібників, репетували на трибунах, прославляючи совєтську державу, „где так вольно дышит человек". Вітер перемінився, володьки-флюгери „перестроїлнся" й знову пнуться до влади.

До речі, чимало комуністів у Харкові подало заяви про вихід з партії. Можна розглядати це як своєрідний протест проти неправди. На мій же погляд, людини безпартійної, багато з них намагаються уникнути відповідальности, адже до розвалу країна дійшла і під їхні „бурхливі оплески, що переходять в овації" й „одностайне схвалення". І відповідати прийдеться, рано чи пізно, майже кожному з них.

Цілу добу Харківський обком перебував у „блокаді". Люди оточили будинок, довідавшись, що Мисниченка, першого секретаря обкому, збираються тихо відправити на „заслужений відпочинок". Обурені харків'яни зажадали його звіту і перед громадою, і перед прокуратурою, бо довгий шлейф темних справ тягнеться за цим московським підспівувачем. На Пленумі обкому партії, що відбувся 6-го січня 1990 року, новим першим секретарем обрано директора Харківського авіяційного заводу. Сподіваються земляки, що з'явилася людина сучасного мислення та стилю роботи.

Багатотисячний мітинґ Пам'яті Жертвам Голоду на Україні 1933 року, проведений рухівцями минулого 4-го листопада, став подією, яка сколихнула місто. На Пушкінському цвинтарі був установлений шестиметровий Хрест, обвитий жовто-блакитною стрічкою. Панахиду правив священик Автокефальної Церкви. Власті вимагали, щоб до наступного ранку Хрест забрали. Та люди цілодобово чергували й не допустили міліцію до Хреста. Через кілька днів від свого задуму власті відмовилися.

Пам'ять повертається до народу. Вперше за останні 70 років в Україні відкрито святкували Різдво. Радіо, телебачення транслювали звернення до християн Отців Церкви. Так, надвечір 6-го січня біля пам'ятника Тарасові Шевченку в Харкові зібралися люди, вдягнені в народні строї. В руках — звізди, хоругви, жовто-блакитні прапори. Згодом пішли колядувати по хатах.

Вкладаючись у реґлямент газетної публікації, я торкнулася тільки деяких граней життя міста, характерних, не сумніваюся, і для всієї республіки. Головним є те, що багато простих і чесних громадян зрозуміли, що наша батьківщина — в руїнах. Її треба визволяти з біди, боротися за неї сьогодні, бо завтра вже буде запізно.

* * *

В моїй уяві рідна Україна завжди поставала в образі птаха — білого птаха з чорними відзнаками. Погляньте на географічну карту: чи не правда, її західні й східні обриси нагадують розкриті крила? Я все ж таки завжди вірю, що мій Білий ясноокий Птах загоїть свої рани й злетить із золотої ниви в небесну блакить, здобувши свою Правду і Свободу!

Кінець.

УКРАЇНА ПРОБУДЖУЄТЬСЯ! ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ ВКЛАДОМ ВАШОЇ ДИВІДЕНДИ У ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Відбулась...

(Закінчення зі стор. 1)

які досягнено завдяки жертвенній і безкорисній праці цього покоління кооператорів, він підкреслив важливість приєднання нових кадрів як провідників, так і працівників, якщо хочемо запевнити дальший не тільки розвиток, але саме існування українських кредитівок. Також включення молодих українських родин в членство є абсолютною конечністю. Інформаційними були графічні таблиці, випрацювані інж. Богданом Андрушковим. Висвітлені на екрані, вони виразно виказували позитивні різниці українських кредитівок у порівнянні з американськими. Виявилось, що наші кредитівки провадять більш національну адміністраційну господарку, платять в загальному вищу дивіденду та уділяють позички на нижчі відсотки. Треба пам'ятати членам, а нечленам звернути увагу на те, що резервові фонди наших кредитівок є багато вищі як американські, що разом з державною запорукою до ста тисяч дає повну безпеку ощадностей членів.

Звіт з діяльности Управи ЦУКА здав її голова інж. Дмитро Григорчук. Праця управи є дійсно багатогранною. Відвідування цілого ряду кредитівок, адміністрація трьох трастів, видання 40,000 естетичних календарів, спільні засідання із Президією ЦУКА, вдержування зовнішніх контактів, в першу чергу з Централею американських кредитівок — оце головні ділянки праці ЦУКА. Це об'єднуючий чинник, добре обізнаний із загальними і специфічними проблемами наших кредитівок. Це завдяки посередництву ЦУКА доходять до завершення великі позички на будову наших церков та домів для старших віком. На майбутнє плянується посилена рекляма для приєднання в члени дальшої частини української громади. Тому що це був час закінчення каденції Управи і Президії ЦУКА, загальні збори, на внесок Номінаційної комісії, яку очолював В. Поливко, вибрали до президії таких осіб: Володимир Гупалівський — голова, Богдан Кекіш — заступник, Лев Футала — заступник, члени: Мирон Бабюк, Ігор Ляшок, Стефан Кравченюк і Богдан Ватраль. До Управи: Дмитро Григорчук, Богдан Андрушків, Юрій Бозьо, Олександер Серафин, Тамара Денисенко, Орися Бурдяк і Христина Филипович. До Контрольної комісії: Євген Репета — голова, Розалія Головка, Петро Вигінний і П. Лой.

Конференцію вітали голова Світового Об'єднання Українських Кредитових Кооператив дир. Омелян Плешкевич та представник канадських українських кредитівок П. Микуляк. Присутнім був також сеньйор кооперативного руху дир. Роман Мицик. З'їзд відвідав також кандидат до федерального Конґресу, стейтовий сенатор з Іллиной Дудич, який виявився людиною, вартою найбільшої підтримки української громади.

Великою приємністю для зібраних кооператорів був приїзд хлоп'ячого хору „Дударик" зі Львова. Коротким виступом цей хор показав себе своїм приємним виглядом та майстерним виконанням пісень прекрасним мистецьким з'єднанням. Захоплені кооператори дуже щедро обдарували всіх гостей. Вітав їх інж. Дмитро Григорчук, а відтак голова Капелі бандуристів ім. Тараса Шевченка д-р Мирон Гнатюк. Він згадав при цьому, що Капеля в наступному році плянує виїхати з рядом концертів на Україну. Це буде подія великого історичнго та психологічного значення. Високий мистецький рівень напевно очистить тисячі українських душ із попилу чужих впливів, відсвіжуючи пам'ять та зміцнюючи їх свідомість національної окремішности та гордости.

Щоби цього досягнути, капеля мусить одержати фінансову допомогу від української громади Америки і Канади, це ж бо найкращий спосіб зміцнити патріотичне відроження українських мас, що є єдиною запорукою здобуття дальших політичних прав.

Ніхто...

(Закінчення зі стор. 1)

ського реґіону Меморіяльний комплекс-пам'ятник жертвам сталінського і німецького націонал-соціялістичного терору у Львові, із загальнодоступним архівом, картотекою, музеєм та бібліотекою.

Тому Віктор Сусак від імені „Меморіялу" звертається до всіх українців в діяспорі „до всіх, в чиїй пам'яті збереглися відомости про страшні таємниці злодіянь сталіністів та неосталіністів: про все, що знаєте, бачили чи чули від інших, про злочини бандитів з НКВД, про донощиків, тих, хто розстрілював чи катував людей або сприяв цьому, повідомляйте в осередки Народного Руху чи 'Меморіялу'!"

У Львові створено „Клюб репресованих", члени якого по своїх каналах, по зв'язках з таборів збирають правдиву інформацію. „Меморіял" бореться за те, щоб реабілітація відбувалася списками, а не індивідуальними заявами, які лякають багатьох людей, які десятиліттями жили в страху.

Кілька місяців тому „Меморіял" підняв питання „остарбайтерів", людей, які примусово працювали в Німеччині, та в'язнів концтаборів, тому, що їх також можна вважати репресованими. Осередки „Меморіялу" беруть цих людей на облік. Списки, надруковані трьома мовами українською, російською та німецькою, в кінці цього року будуть відіслані до Москви, де цим питанням займається координаційна рада. Німецький варіянт буде пересланий до Бундестаґу, Бонн. Компенсацію „остарбайтерам" та в'язням концтраборів згодилася виплатити партія „Зелених" та Німецька Церква Евангелистів Баптистів.

Завдяки багатьом потужнім акціям, які вдалося здійснити організації, „Меморіял" став дуже популярним. Так для вшанування пам'яті Січових Стрільців та митрополита Андрія Шептицького за ініціятивою Львівського „Меморіялу" 1-го листопада минулого року на площі біля Порохової вежі відбувся мітинґ-молебен за участю близько 50,000 людей. 28-го жовтня минулого року на Янівському цвинтарі заходами „Меморіялу" було проведено урочисте відкриття пам'ятного знаку на місці сплюндрованих сталіністами та неосталіністами могил Січових Стрільців. За ініціятивою Українського республіканського товариства „Меморіял" з 11-го до 17-го лютого ц.р. по всіх містах і селах України проходив Всеукраїнський Тиждень Пам'яті жертв сталінізму та неосталінізму.

В п'ятницю, 22-го червня, річницю нападу гітлерівської Німеччини на СССР, у Львові відбулося перезахування закатованих, масова могила яких зовсім недавно була відкрита при реставрації костела Босих кармелітів. „Меморіял" здійснює дуже багато акцій виявлення масових могил, перезахування, освячення могил за релігійними обрядами. Адже, „мертві сраму не імуть" боротися з мертвими — страшна ганьба, вести війну з пам'яттю мертвих можуть лише ті, що ще будучи живими здичавіли. Соціялістична система не тільки не зуміла створити достойної власної історії, але не вміла пошанувати минувщину, руйнувала могили Січових Стрільців, не дозволяла ховати бійців УПА. „Меморіял" вимагає від партійних і державних органів повного виявлення і признання жертв репресій, місць масових поховань, знищених пам'яток культури і науки, виявлення поіменно всіх катів-злочинців масового терору на Україні.

„Меморіял" здійснює допомогу переслідуваним та їх родинам. Перш за все це допомога юридична та в деяких випадках — харитативна. Правозахисна функція організації зосереджується на забезпеченні репресованих та переслідуваних пільгами соціяльного забезпечення та на допомозі безробітним, для чого створено „Асоціяцію безробітних". Для сучасних переслідуваних з політичних чи релігійних причин „Меморіял" старається прискорити перегляд та закінчення їх справ.

На завершення своєї цікавої розповіді Віктор Сусак передав редакції „Свободи" кілька примірників часопису „Поклик сумління", який видає „Меморіял" під редаґуванням заступника голови і голови правління завідуючого відділом Інституту соціяльних наук АН УССР Євгена Гриніва. Головою ЛРІПО „Меморіял" є заступник голови Західнього наукового центру АН УССР, директор Львівського відділення Інституту теоретичної фізики АН УССР Ігор Юхновський. Він також був ініціятором відродження Пласту на Україні. Отже, „Меморіял" тісно співпрацює з молодіжними організаціями, як: товариство „Лева", „Спадщина", „Студентське братство", СУМ, СНУМ. „Меморіял" бере на себе функцію мозгового центру, який координує роботу молодечих організацій, а ті в свою чергу є колективними членами „Меморіялу".

Для тих наших читачів, яких зацікавила справа реабілітації, відшкодовання, або відтворення правдивої історії України Віктор Сусак залишив адресу „Меморіялу": Львівська реґіональна Історико-Просвітницька організація „Меморіял", 290008, Львів, 8, вул. Радянська, 24, Інститут суспільних наук АН УРСР. Р/р 270012, ОПРУ житлосоцбанку м. Львова, тел.: 72-47-51.

Продовжується...

(Закінчення зі стор. 1)

території Української ССР, пріоритет республіканських законів над загальносоюзними на території України; в економічному пляні УССР має визначати порядок експлуатації природних ресурсів, здійснює екологічну контролю; база економічного суверенітету, це те, що земля, надра, ресурси, засоби виробництва, науково-технічний потенціял, оголошується власністю народу республіки. Союзні, іноземні підприємства можуть функціонувати згідно цього проєкту тільки за згодою відповідних організацій; Україна може вносити свої пропозиції щодо формування союзного бюджету; міжнародні відносини — Україна бере безпосередню участь у загальноевропейському процесі, деклярує визнання загальнолюдських цінностей і їх пріоритет.

Окремий пункт цього проєкту заторкує питання законів союзних і республіканських, згідно з ним, закони прийняті на рівні Союзу ССР не дійсні в Україні тільки тоді, коли вони виходять за межі компетенції Союзу ССР — саме цей пункт викликав найгостріші заперечення з боку депутатів Народної Ради, тому, що покищо в компетенції Союзу ССР найголовніші стратегічні питання, починаючи з економіки і закінчуючи суто оборонними.

Згідно офіційного проєкту пропонується скликати конференцію для укладання союзного договору. Умови конференції: одна республіка — один голос, почергове голосування голів делегацій від республік, новий союзний договір мусить бути укладений за консенсусом і підписаний після згоди всіх республік.

Юридична сила цієї Деклярації — передбачається, що оскільки проєкт буде ратифікований ВР УССР, то всі положення Деклярації мають обов'язкову юридичну силу і повинні виконуватися усіма державними установами.

Після цього слово було надано Юрію Гнаткевичу від Домбльоку (Київ), який представив свій проєкт п.з. „Ухвала про державну незалежність УССР". Гнаткевич назвав свій документ варіянтом проєкту Деклярації. Юрій Гнаткевич зазначив, що занадто багато вживається у проєкті офіційному слово „СССР", далі сказав, що договір 1922 року був порушений, правами України знехтували і підкреслив — „ми двічі підписували з Росією договір, і двічі вони, мається на увазі правлячі кола Росії, нас зраджували". Однією з необхідних гарантій суверенітету Юрій Гнаткевич назвав — спершу прийняття нової Конституції України і проголошення незалежности, а щойно після цього почати мову про який-небудь договір.

Третім виступив Сергій Головатий (Домбльок, Київ), запропонувавши проєкт п.з. „Деклярація про суверенітет і самоврядування народу України".

ЗГІДНО З ТВЕРДЖЕННЯМИ очевидців та дипломатів в понеділок, 2-го червня коло 1,400 мусулманських паломників загинуло в Мецці. Державні офіційні чинники у Савдійській Арабії заявили, що причиною цього трагічного випадку був панічний стихійний рух в тунелі, який збудовано між містами Міною та Меккою для кращого регулювання руху паломників.

З приводу...

(Закінчення зі стор. 2)

станської Армії (УПА). Тим часом ОУН Бандери організувала також частину Української Народної Самооборони (УНС) — це в Галичині. Впарі з тим йшов процес інтеґрації підпільних формацій в одну військову силу, до цього змагала ОУН Бандери. З кінцем 1943 року Процес з'єднання був закінчений й ОУН Бандери мала вирішний вплив в цьому... ...хоча на різних провідних постах були індивідуальності різних політичних переконань та різного військового минулого... Над усе володіла ОУН і над визволеними формаціями здорова національна мораль і національна якість культури...". Цей факт, що під час Другої світової війни постала УПА, є світлою сторінкою нашої історії. На жаль, той „процес з'єднання" залишиться темною плямою на тих, хто його реалізував.

Місцями трапляється, на жаль, партійна нетерпимість та тенденційність, а то й самозаперечення. Наприклад на сторінці 24-ій згадано цілий ряд чолових мельниківців, як О. і М. Телігів, П. Олійника, І. Рогача, О. Чемиринського та інших. В іншому місці є згадка, що і сам А. Мельник був в'язнем кацету в Саксенгаузені. Відомо, що ні мельниківців, ні бандерівців німці не толерували за їхні сепаратистські намагання, то як же можна закидати „мельниківцям" співпрацю з німцями?

Ось на сторінці 282-ій Ів. Мельник пише: „щоби з тобою щось поганого не сталося, сказав він, то не признавайся до Бандери, а признавайся до Мельника". Сторінка 858-ма: Юхим Харченко пише: „Цей начальник охорони є мельниківець. Вам, друзі, відомо, що вони за співпрацю з німцями. Ось і цей вислужується на своєму пості". Або сторінка 1,131 Р. Малащук пише про тяглість історії УВО-ОУН, починаючи від Є. Коновальця, перескакує через А. Мельника, далі пише про Бандеру та інших вождів. Адже націоналіст мусить знати підставові речі з історії ОУН краще і мусить, насамперед, бути чесним.

Якби заголовок книжки був „ОУНб і УГВР у боротьбі за українську державу", а така назва більше відповідна б її змістові, то тоді це можна зрозуміти, але коли цю книгу видавала Світова Ліґа Українських Політичних В'язнів, то й вимоги до видавців є більші.

Замало й загальниково, відповідно до розміру книги, написано про варварства німців на Східній Україні. Очевидно, автори у цьому невинні — кожен писав про те, що найкраще знав і що було ближче до його серця, а тому, що більшість авторів були із Західньої України, то так і вийшло.

Та не зважаючи на ці недотягнення, це вартісна й потрібна книга.

Підтримаймо...

(Закінчення зі стор. 1)

Чарлс Робб та Джан Варнер — Вірджінія, Роберт Бирд та Джан Рокефеллер — Зах. Вірджінія, Герберт Коль — Висконсин.

Якщо ця резолюція буде затверджена Сенатом, тоді Палата Репрезентантів також буде прихильна. Тому завданням організацій та окремих членів української громади є зосередити всі засоби на тому, щоб переконати сенаторів у важливості та актуальности нашої справи.

Ділимося сумною вісткою, що 28-го червня 1990 р. на 65-му році життя несподівано відійшов у Вічність член підпілля УПА та учасник Рейду на Захід 1948 р.

сл. п.

ТЕОДОР СТЕЦЬ

ур. в селі Рудавка на Лемківщині.

ПОХОРОН відбувся 2-го липня 1990 року з церкви св. о. Миколая в Пассейку, Н. Дж., а відтак на упівський цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дружині Анні і Родині висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ
КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА

Родина просить складати пожертви на Літопис УПА, або Дітям Чорнобиля на адресу:
26 Kulik St.
Clifton, N. J. 07011

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в суботу дня 30-го червня 1990 р. на 69-му році життя по довгій і тяжкій недузі відійшла у Вічність наша Найдорожча Дружина, Мама і Бабця

бл. п.

мґр ІРИНА з БЕРНАКЕВИЧІВ КУЗИК

нар. в Перемишлі — Україна

ПАРАСТАС І ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 6-го липня 1990 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Karr, Wallingford, Pa.

ЗАУПОКІЙНА СВ. ЛІТУРГІЯ буде відправлена в суботу, 7-го липня в українській католицькій церкві св. Духа в Chester, Pa. о год. 9:30 ранку, звідкіля Тлінні Останки будуть перевезені на цвинтар свв. Петра і Павла Springfield, Pa.

В глибокому смутку:

муж — ВОЛОДИМИР
брат — ЄВГЕН з дружиною ЕВОЮ
і сином МИХАЙЛОМ у Швеції
син — МАРКО з дружиною ПАТРИСЕЮ
внуки — ЛЕСЯ і МАРКО
та ближча і дальша Родина в Україні, Польщі й Америці

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та цілою громадою, що у вівторок 3-го липня 1990 р. по тяжкій недузі, принявши Св. Тайни відійшов у Вічність наш Найдорожчий Муж, Тато, Дідусь і Вуйко

св. п.

ОСИП СОХОР

нар. 9 вересня 1912 року в Пониквi, Зах. Україна відомий підприємець і громадський діяч в Бродах, Філядельфії та Маямі Біч.

ПАНАХИДА — п'ятниця, 6-го липня, год. 6-та веч. в похоронному заведенні Lithgow 15011 W. Dixie Hwy, Nort Miami, Fl.

ПОХОРОН — Св. Літургія і Панахида в суботу, 7-го липня 1990 р. о год. 10-ій ранку в церкві Успення Пречистої Діви Марії, Red Road, Miami, Fl.

Тлінні Останки Покійного будуть перевезені до Вашінґтону і в понеділок, 9-го липня по Св. Літургії і Панахиді будуть зложені в крипті в Українському Національному Мавзолеї, 4111 Pensylvania Ave., South East, Washington, D.C.

Горем прибиті:

Дружина — МАРІЯ
Донька — ЗЕНЯ ПЕРРИ з мужем ДАВИДОМ
і донею КАТРУСЕЮ
Донька — ЛЕСЯ ҐРЕГЕМ з мужем ПЕТРОМ
і дітьми НІНОЮ і МАКСИМОМ
Братова — ОЛЬГА СОХОР
Сестрінка — ІРЕНА КУЗЬМА з мужем ГРИГОРОМ
і дітьми
Сестрінок — БОГДАН ОКОЛІТА з дружиною
БАНІ і дітьми
Сестрінок — ДАНИЛО МЕДИЦЬКИЙ
з дружиною Іванкою і сином
Сестрінка — ХРИСТЯ МЕДИЦЬКА
та ближча і дальша Родина в Україні, Америці і Канаді.

Конвенція федерації пасічників ЗСА

Від 15-го до 19-го січня ц.р. у Лас Веґас, Каліфорнія, відбулася річна конвенція Федерації пасічників ЗСА, в якій взяло участь майже 600 делеґатів з п'ятдесяти стейтів, найбільше за останніх шість років. Конвенцію відкрив конґресмен Ч. Стенголм з Тексасу, великий приятель пасічників, який признав великий вклад праці корисної для людей і природи та висловив велике признання їх активности — письмами до Конгресу, в цілі внєднання субсидій для пасічничої індустрії. Конвенцію закрив сенатор Т. Дашле з Дакоти, який в часі бенкету підкреслив великі заслуги американських пасічників в поширенні пасічництва, яке не лише рятує здоров'я і продовжує вік населення, але, через запилення збільшує врожай. Звернув увагу, що цього року вигасає п'ятирічний закон субсидій пасічникам і продовження його загрожене, через великий бюджетний дефіцит і економічне сповільнення.

Під час бенкету вибрано королеву меду на 1990 рік В. Поллі — дочку визначного пасічника з Тексасу, і принцесу — А. Керіян з Дакоти. В часі конвенції обговорено стан пасік і продукцію меду за стейтами, яка минулого року захиталася, бо впала на 16 відс., найбільше після Канади (17 відс., найбільше з усіх держав-членів світової організації пасічників „Апімондії") через кліматичні умовини, всякі недуги і шкідників бджоли, головно паразита кліща „варроа", який забрив на американський терен з Европи і робить від кількох років великі спустошення в пасічничій індустрії, та, через карантанну з Канадою, яка далі триває. В Европі кліщ „варроа" минулого року знищив 15 відс. пасік, головно в Совєтському Союзі і то не лише колгоспного, але і цих, що мають приватні пасіки, в деяких областях України до 30 вуликів-роїв пасіки, через брак відповідних ліків-хемікалій.

Заборона достави малих роїв і молодих маток до Канади і транспорт роїв з Канади до південних стейтів ЗСА для запилення овочевих дерев і ярини спричинили мільйонові шкоди комерційним пасічникам. Сильно зросло споживання меду, квіткового пилку і інших продуктів бджоли, тому імпорт меду збільшився до 40 відс. — 39,000 метр. тонн, головно з Китаю, Канади, Арґентини і Мехіко в 50 відс. темного, а ціни зросли на 20 відс. головно гірського-темного, який не лише лікує дієтично, через мінерали, білки, вуглеводні, вітаміни, але продовжує вік людини, збуджує енергію, при фізичній і умовій втомі та збільшує продуктивність. Тому зменшилося споживання цукру (в деяких стейтах впали ціни), бо шкодить людському організмові, зле діє на нервову систему, нищить ґлюкозу (яка дає енерґію), руйнує артерії і шкодить на серце. Зросло також на 15 відс. споживання квіткового пилку (поллен), який є скарбницею чудових лікувальних речовин: білків, жирів, п'ятьох мінералів, чотирьох вітамін, збільшує тільця крови, лікує внутрішні недомагання, нервові забурення, затримку віддиху, заник пам'яті, стимулює тиск крови та помагає в часі безсонности (насонні піґулки руйнують мозкові клітини).

Заплянowано широку програму на 1990 рік, яку в резолюціях охоплено 24-ма точками, покликати до аґрарно-торговельної комісії представника федерації пасічників, щоб впливав на зменшення тариф експорту меду в світовій Організації тариф — цін та економічного розвою; збільшити боротьбу зі шкідниками і недугами бджоли, головно гнильця і кліща „варроа", якого в п'ятьох стейтах знищено, а в сімох зльокалізовано та боротьбу з молями воску. Просити Уряд збільшити судсидії та додаткові фонди-низьковідсоткові позички пасічникам та включити представника від пасічників до федерального забезпечення програми збору меду. Збільшити співпрацю з Департаментом сільського господарства в справі імпорту і резерв меду, через медичну контролю, вживати приписану хемотерапію для поширення здорових і сильних вуликів-роїв, співпрацювати з місцевими конґресменами в справі програми допомог і позичок для пасічників, щоб збільшити пасічничу індустрію і продукцію меду, яка не лише лікує, але через запилення, збільшує врожай.

Під кінець конвенції обрано новий уряд Федерації пасічників на 1990 рік, який очолив новий президент Б. Бранді з Каліфорнії. Закриваючи конвенцію звернувся до делеґатів працювати посилено, солідно, совісно і чесно, щоб збільшити пасічну індустрію — шістьох продуктів бджоли: нектарного меду, квіткового пилку, прополісу, маточного молока-елексиру молодости, бджолиної отрути-жало, що лікує рака і воску, а особливо чистого меду, з правдивими складниками, запахом, смаком кольором і з приписаним законом 18.6 відс. води, та побіч пасіки активізуватися в громадському, суспільному і харитативному житті, що допоможе поширити пасічництво, продукцію і користі, які дає бджола „Божа муха"

Андрій Бук

МИНУЛОГО ПОНЕДІЛКА східньонімецькі громадяни забезпечені західньонімецькими марками подалися до крамниць зі свіжонаповненими полицями, нових західніх товарів. Одначе на перший погляд виявляється більшість покупців були зайняті радше огляданням товару, а не їхнім закупом. Підбадьорені таким практичним поступованням своїх громадян офіційні чинники, які побоювалися раптової інфляції купівлі з введенням західньонімецьких марок значно заспокоїлися та з дещо більшим економічним оптимізмом дивляться у майбутність.

Концерт у Сакраменто

Бандуристка Оля Герасименко-Олійник та композитор Юрій Олійник на концерті у Сакраменто.

У неділю, 10-го червня, в авдиторії Шерман Клей відбувся рідкісний концерт для публіки Сакраменто, столиці Каліфорнії. Програма мала задовольнити не тільки українських, але й американських слухачів. Ми мали нагоду почути твори загальновідомих клясиків — Баха, Бетовена, Шопена і Ліста поряд із українськими композиторами, яких американці ніколи не мали нагоди почути. До того ж більшість слухачів ніколи не чула звуків українського національного інструменту бандури.

Концерт почав Юрій Олійник виконанням всіх трьох частин „Місячної" сонати Бетовена. Ця славнозвісна соната, що відзначається різноманітністю темпів і настроїв, прозвучала з вдумливою ніжністю в першій, легким грайливим ударом в другій і віртуозною бурхливою технікою в третій частині.

Наступні три композиції виконала на бандурі Оля Герасименко-Олійник. Прелюдія Це-дур Баха з першої частини „Добре темперованого клявіру" дуже добре прозвучала на бандурі. Бандура тут звучала подібно до клявесину, але мала відтінки динаміки, і тому мала більше музичного відчуття, ніж клявесин. Елегія Оксани Герасименко (рідної сестри Олі) це лірична композиція, яка базується на пісенно-подібній темі,близькій до українських ліричних пісень.

Твір має 3-частинну форму і варіяції шістнадцятками, які Оля виконала з блискучою технікою. „Лірична пісня" київського композитора Миколи Дремлюги — це невелика п'єса. Вона часто виконується бандуристами на Україні. Оля виконала цю пісню без слів з тонкістю виразу і незвичайною ніжністю.

На закінчення першої частини концерту виконавці разом відіграли концерт Юрія Олійника для бандури з симфонічною оркестрою. Твір складається з тьох частин великої форми. Концерт розкриває віртуозні можливості бандури з вмілою підтримкою оркестри (тут виконаної при помочі фортепіяну). Оля Герасименко-Олійник — перша бандуристка, яка його вже відіграла в містах Луцьку, Львові і Києві, а недавно в Ню Йорку.

Оля виконує його з заавансованою технікою і з цікавими тональними відтінками. Це сучасна українська музика на світовому рівні. За це публіка нагородила виконавців рясними оплесками.

Другу частину концерту відкрив Юрій Олійник виконанням Ноктюрну Фіс-дур Шопена. Ніжно виконаний твір з бурхливою середньою частиною був немов би вступом до двох перлистих вальсів Шопена в Дес-дур і цісмоль, які були виконані піяністом з необхідним темпераментом.

Оля знову продовжувала програму виконанням чотирьох композицій. Прелюдія Де-моль Іванова-Крамського — це річ, написана для ґітари. Не можна собі уявити, щоб вона звучала краще на ґітарі, бо бандура, удосконалена батьком Олі Василем Герасименком, з 66-ма срунами, звучала дзвінко, ніжно і легко дозволяла на потрібні зміни тонацій. Фантазія Оксани Герасименко, яка дуже зближена до українського фолкльору, з двома музичними темами, вирізнялася технічним виконанням і ніжністю музичних фраз.

Прелюдія Миколи Дремлюги, написана на тему української народної пісні „Ой у полі три криниченьки", захоплювала слухачів своїми приємними і тужливими звуками. У вальсі Дуранта Оля показала блискучу техніку гри і легкий ритмічний танковий характер удару об стуни.

Наступною точкою програми була шоста рапсодія Ф. Ліста, яку Юрій Олійник відіграв з великою динамікою і швидкими октавами. Були тут також ніжні моменти, але назагал це бравурна композиція.

Програму закінчили обоє виконавці відіграннням Концерту Д. Бортнянського в де-дур. Твір цей був віднайдений в архівах Парижу в 1986-му році. Хоч написаний для клявесину і оркестри, він прекрасно пристосований для бандури самою Олею. Ця перлина української клясичної музики була виконана бадьоро, сонячно і з незвичайною ритмічною прецизією. Публіка нагородила солістів вставанням з місць та довготривалими оплесками.

Цей концерт залишив не лише дуже гарне враження, але й приємні спомини серед американців і українців, цінителів музики.

О. Н.

Шевченків „Кобзар" і його вінніпезький друкар-видавець

Св. п. М. Білика

Увесь культурний світ відзначив у 1961 році століття смерти Тараса Шевченка. Того року українці Канади поставили пам'ятник українському національному Пророкові на площі Манітобської леґіслятури, що його відкрив тодішній прем'єр-міністер Канади св. п. Джан Діфенбейкер.

Щоб із свого боку відзначити це століття, Інститут Шевченкознавства УВАН (тоді під керівництвом автора цих рядків) рішив видати „Кобзаря" Т. Шевченка з оригінальним пляном — зібрати в книжковій формі перед- і післясмертні вірші поета з журналу „Основа", що виходив у Петербурзі під редакцією Василя Білозерського, приятеля й поклонника поета.

Придбавши фотостати поезій Шевченка з „Основи" за 1861 рік, я почав розглядатися за друкарнею й фондами на це видання, бо тоді ввесь Вінніпеґ був зайнятий збіркою на витрати за пам'ятник.

І ось трапилася добра патріотична душа — Михайло Білик із своєю друкарнею Ґрафік Прінтінг при Сатерляндавеню у Вінніпезі. Білик зрозумів важливість такого видання, бож ішлося про подвійний ювілей та його відзначення: сторіччя смерти, а з другого боку сторіччя друку Шевченкових поезій в „Основі".

Ми взялися за працю з метою випустити новий „Кобзар" на свято відкриття пам'ятника. Праця не була легка. Тому що тексти в „Основі" були наголошені й ми конче хотіли зберегти їх оригінали, треба було придумати друкарський спосіб відзначення наголосів на словах. Одна з можливостей була ставити наголоси, але друкарня не мала черенок із акцентовими голосними. Можна було йти за американським звичаєм — друкувати наголошені букви великими буквами. Та це не подобалося Михайлові, бо тоді тексти виглядали б неестетично. Остаточно ми погодилися, що наголошені голосні будуть надруковані похиленими буквами (курсивою). Такий друк не впадав у вічі, був „дискретний" (за словами друкаря) й добре виповняв свою функцію — дати користувачеві книжки правильні наголоси Шевченкових віршів. І дійсно, коли сьогодні читати текст цього „Кобзаря", то приємно, не крикливо, як на них був би акутовий наголос. А те, що складання (набір) вимагав подвійної уваги, то була це одна з прикмет св. п. Михайла Білика, що не тільки „сліпо" складав тексти, але й співпрацював над ними, розміщуючи правильні наголоси, які часом і не були для нього звичні, напр. „Через Лету бездонную та кала мутную" (стор. 112); „Чи не дурю себе я знову" (стор. 116), „Вода ставом стала" (стор. 121) й інші.

Так українська культура одержала оригінальне видання Шевченкових поезій з 1861 року, оригінальне не тільки тим, що це був перший книжковий „Кобзар" із „Основи", але й тим, що він був гідно по-мистецькому оформлений. Коли йшлося про фактичні видатки, то їх покрив С. Дурбак, приятель Покійного в Вінніпезі.

Сьогодні „Кобзар" із 1961 року належить до бібліографічних рідкостей і є тривалим пам'ятником для його друкаря-видавця бл. п. Михайла Білика.

Яр. Рудницький

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ
у щоденнику „Свобода" та у "Ukrainian Weekly"

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки	$ 6 00
1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	$10 00
Оголошення на 8 шпальт, без огляду на їх зміст по за кожний інч (1 інч х 8 шпальт)	$10 00

Якщо до оголошення включається знимку коштуватиме додатково

Фоторепродукція на одну шпальту	$ 8 00
Фоторепродукція на дві шпальти	$10 00
Фоторепродукція на три шпальти	$12 00

Оголошення на чергове число мусить вплинути до Адміністрації 2 дні перед появою числа

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ UKRAINIAN WEEKLY (НЕДІЛЬНЕ ВИДАННЯ)

1 інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки	$ 6 00
1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.)	$10 00

Оголошення на чергове, недільне видання, мусить вплинути до Адміністрації до ПОНЕДІЛКА

Телефонічно оголошень НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ, тільки КЛЕПСИДРИ

Посвідки заплачених рахунків за оголошення висилаємо тільки на спеціяльне прохання.

● РОЗШУКИ ●

Богдан Чуловський пошукує ссестру **Юлію Шеремету** й її дочку **Ярославу Кучму**. Прошу писати на адресу:
29 360 1 — УССР USSR
область Львів
район Сколе
село Верхне Синьовидне
вулиця Щорса 4
Чуловська Віра

BUSINESS
● OPPORTUNITIES ●

● НА ПРОДАЖ ●

By owner, near Soyuzivka Ukrainian National Asociation
MOBILE HOME
Full basement, 2 bedrooms, screen deck, new appliances, 2 + acres, move-in condition. $59,900.
(914) 626-7395

● ВАКАЦІЇ ●

ВАКАЦІЇ
Вигідні, гарні мешкання, з верандами, близько моря у Вайлдвуді, Н. Дж. Прошу телефонувати до А.Никоровича, на число (609) 729-5814

●FUNERAL DIRECTORS●